

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/70/2023
Identifikačné číslo spisu:	8121206554
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8121206554.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Rozhlasu a televízie Slovenska, Bratislava - mestská časť Karlova Ves, Mlynská dolina, IČO: 47 232 480, proti žalovanému P. P. W., narodenému XX. U. XXXX, Č., M. XXX, o zaplatenie 171,97 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp/105/2021, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. októbra 2022 sp. zn. 6CoCsp/12/2022, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní p o k r a č u j e s právnu nástupkyňou žalobcu Slovenskou televíziou a rozhlasom, Bratislava - mestská časť Karlova Ves, Mlynská dolina, IČO: 56 398 255.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. januára 2022 č. k. 9Csp/105/2021-86 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 162,69 eura a náhradu trov konania v rozsahu 87 %. Doplniacim rozsudkom z 20. januára 2020 č. k. 9Csp/105/2021-95 zastavil konanie v časti prevyšujúcej zaplatenie sumy 162,69 eura. Rozsudok právne odôvodnil ustanoveniami § 3 písm. a), § 6 ods. 1, § 7 ods. 1 a 2 a § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o úhrade za služby verejnosti“). Vecne ho odôvodnil tým, že žalovaný nezaplatil úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v období od 1. júna 2018 do 28. februára 2021, poštovné sadzby súvisiace s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady a pokutu podľa zákona o úhrade za služby verejnosti, napriek tomu, že bol dodávateľom elektriny evidovaný ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej „odvolací súd“, spolu so súdom prvej inštancie „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 13. októbra 2022 sp. zn. 6CoCsp/12/2022 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného

sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) potvrdil a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. S námietkou žalovaného proti postupu súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho napriek existencii zákonných podmienok nerozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, sa odvolací súd nestotožnil. Uviedol zistenia zo spisu, že predvolanie na pojednávanie nariadené na 10. januára 2022 bolo doručené do elektronickej schránky žalobcu 4. novembra 2021 o 13.14 hod. a žalobca podaním z 12. novembra 2021, doručeným súdu prvej inštancie e-mailom v ten istý deň a poštou 19. novembra 2021, označeným ako „Vyjadrenie žalobcu, čiastočné späťvzatie žaloby a žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a o konanie v neprítomnosti“, požiadal súd o ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní a o konanie v jeho neprítomnosti. Uviedol, že ročne podáva tisíce žalôb o úhrady za služby verejnosti na všetkých súdoch v Slovenskej republike a že jeho prítomnosť, resp. osobná prítomnosť jeho právneho zástupcu na každom pojednávaní konanom v týchto veciach by si pri takomto vysokom počte súdnych konaní vyžiadala nemalé náklady, ktoré v konečnom dôsledku len zvyšujú trovy konania. Súd prvej inštancie prípisom z 13. decembra 2021 oznámil žalobcovi, že ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní akceptuje. Žalovaný na pojednávaní konanom 10. januára 2022 navrhol rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalobcu z dôvodu, že ospravedlnenie žalobcu nie je dostatočné. Súd prvej inštancie tomuto návrhu žalovaného nevyhovел. Odvolací súd považoval tento postup súdu prvej inštancie za správny a zdôraznil, že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie musia byť splnené všetky zákonom stanovené podmienky a zároveň musí byť splnenie, resp. nesplnenie niektorej z týchto podmienok, dôsledkom splnenia alebo nesplnenia podmienky, ktorá jej časovo predchádzala. Ak teda v danej veci žalobca včas ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní (osem dní po doručení predvolania a takmer dva mesiace pred konaním pojednávania podaním doručeným súdu e-mailom) a súd mu takmer mesiac pred pojednávaním oznámil, že toto ospravedlnenie akceptuje, pričom o tom informoval na začiatku pojednávania aj žalovaného, žalovaný nielenže nemal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie prednášať, ale ani nemohol očakávať, že mu bude vyhovené. Navyše žalobca bol počas celého súdneho konania aktívny, súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a žalovaný nenavrhol výsluch kohokoľvek reprezentujúceho žalobcu. Vážnosť okolností, pre ktoré súd neprítomnosť strany sporu na pojednávaní ospravedlní, posudzuje výhradne súd, nie druhá strana sporu.

4. Námietku žalovaného, že pred pojednávaním na súde prvej inštancie nebol oboznámený s vyjadrením žalobcu a odpoveďou Stredoslovenskej energetiky, a. s., (ďalej aj „SSE“) na žiadosť súdu, odvolací súd považoval za dôvodnú. Zároveň však dodal, že obsahom vyjadrenia žalobcu boli výhradne skutočnosti týkajúce sa toho, či žalovaný je platiteľom úhrady za služby verejnosti a na základe čoho mu tento status vznikol a odpoveď SSE sa týkala len jeho zmluvného vzťahu s touto obchodnou spoločnosťou, teda išlo o informácie, o ktorých sa predpokladá, že by žalovanému mali byť známe. Navyše zásielka od SSE bola súdu doručená 5. januára 2022 (streda), 6. január 2022 nebol pracovným dňom (štvrtok, Traja králi) a 7. január 2022 ako najskorší deň na odoslanie zásielky žalovanému bol piatok pred víkendom, po ktorom nasledoval pondelok, kedy sa malo konať pojednávanie v danej veci. K neexistencii adresy J. X. XXX, XXX XX Č. v odpovedi SSE odvolací súd uviedol, že v súlade s ustanovením § 185 ods. 2 CSP reagoval na toto tvrdenie žalovaného lustráciou v Registri obyvateľov a v katastri nehnuteľností a zistil, že údaj „J. X.“ síce nie je správny, avšak žalovaný nielenže je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu (veľkosť spoluvlastníckeho podielu 1) so súpisným číslom XXX v katastrálnom území M., v obci Č., ale v tejto nehnuteľnosti má od 22. októbra 2021 aj trvalý pobyt.

5. K tvrdeniu žalovaného o nevysporiadaní sa s jeho odvolaním proti trovám konania v platobnom rozkaze a sťažnosťou proti opravnému uzneseniu odvolací súd poukázal na to, že ešte skôr ako bolo jeho odvolanie proti výroku o trovách konania doručené súdu prvej inštancie, súd vydal opravné uznesenie (z 22. septembra 2021 č. k. 9Csp/105/2021-22) a neskôr žalovaný podal voči platobnému rozkazu odpor a proti opravnému uzneseniu sťažnosť. Keďže podaním odporu sa platobný rozkaz, súčasťou ktorého bolo napadnuté opravné uznesenie zrušil, súd prvej inštancie stratil podklad pre rozhodovanie o odvolaní účastníka konania o trovách konania o platobnom rozkaze a jeho oprave.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s poukazom na

ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal predovšetkým to, že v spore bolo rozhodnuté na základe nezákonného dôkazu a že s dôkazmi, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k záveru o vzniku dlhu žalovaného, a to výňatkom z evidencie žalovaného a potvrdením SSE z 30. decembra 2021 o uzavretí zmluvy o združenej dodávke elektriny z 8 februára 2017 na adresu odberného miesta - J. X. XXX, XXX XX Č., nemal možnosť sa pred pojednávaním 10. januára 2022 oboznámiť. Doplnil, že adresa „J. X. XXX, XXX XX Č.“ neexistuje na území Slovenskej republiky a to, že je podielovým vlastníkom nehnuteľnosti so súpisným číslom XXX v katastrálnom území M. a v tejto nehnuteľnosti má od 22. októbra 2021 trvalý pobyt, je pre účely tohto súdneho konania irelevantné, nakoľko predmetný dlh mal podľa žalobcu vzniknúť v súvislosti s nehnuteľnosťou na adrese J. X. XXX, XXX XX Č., t. j. v nehnuteľnosti na odlišnej adrese a navyše 8 mesiacov pred tým, ako si žalovaný nahlásil trvalý pobyt v tejto nehnuteľnosti. Žiadosť súdu prvej inštancie adresovaná spoločnosti SSE, aby oznámila, odkedy je evidovaný ako odberateľ elektriny v odbernom mieste J. X. XXX, XXX XX Č., nebola na návrh sporovej strany a keďže nepatrí medzi dôkazy, ktoré môže súd vykonať bez návrhu podľa ustanovenia § 185 ods. 2 a 3 CSP, porušil súd princíp rovnosti zbraní a právo žalovaného na spravodlivý proces. Vykonanie dôkazu potvrdením SSE je právne neúčinné a nižšie súdy mali povinnosť v zmysle čl. 16 ods. 2 CSP na tento dôkaz nahliadať, akoby vôbec nebol vykonaný, resp. akoby potvrdenie SSE nebolo súčasťou spisu.

7. Podľa dovolateľa jeho právo na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že súd prvej inštancie nerozhodol o jeho sťažnosti proti opravnému uzneseniu z 22. septembra 2021 č. k. 9Csp/106/2021-22, ktorým bola opravená zrejma nesprávnosť vo výroku platobného rozkazu z 11. augusta 2021 č. k. 9Csp/105/2021-10. Nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie spočíva v tom, že v ňom nie je uvedený záver, že bol evidovaný dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste a ani kto bol dodávateľom elektriny do uvádzaného odberného miesta, pričom ani odvolací súd tieto závery nedoplnil. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku neuviedol ani to, dokedy bol dodávateľom elektriny vedený v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, a na základe ktorých dôkazov a tvrdení dospel k záveru, že tak tomu bolo v období od augusta 2018 do februára 2021, pričom ani tu odvolací súd tieto závery nedoplnil. Vzhľadom na uvedené odôvodnenie rozsudku nedáva odpoveď na otázku, kedy vznikol uplatňovaný nárok a teda rozsudok je nepreskúmateľný.

8. Dovolateľ ďalej namietal, že nižšie súdy pochybili, keď nevyhoveli jeho návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa ustanovenia § 278 CSP, pre ktorý boli splnené všetky podmienky. Na pojednávanie súdu 10. januára 2022 sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca, predvolanie na pojednávanie s poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP, bolo žalobcovi doručené 4. novembra 2021. Súdy sa odmietli zaoberať podmienkou existencie vážnych okolností ospravedlňujúcich neúčasť žalobcu na pojednávaní, keď súd prvej inštancie odôvodnil zamietnutie návrhu na vydanie takéhoto rozsudku tým, že ospravedlnenie mu bolo doručené včas, z čoho vyvodil, že žalobca týmto dáva najavo, že predvolanie súdu „neignoruje“. Podľa názoru súdu je neprimerané v prípade ospravedlnenia sa z pojednávania (pričom súd žalobcovi oznámil, že jeho ospravedlnenie akceptuje) a využitia možnosti sa na ňom nezúčastniť (pričom žalobca si zároveň musí byť vedomý straty možnosti argumentácie voči tvrdeniam žalovaného) rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaný poukázal na to, že ospravedlnenie neúčasti žalobcu na pojednávaní vážnymi okolnosťami je súčasťou hypotézy ustanovenia § 278 písm. b) CSP ako jedna z podmienok pre nevydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu; a contrario potom nedostatok vážnych okolností na strane žalobcu je jednou z podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu. Žalovaný sa domnieva, že nižšie súdy pochybili, keď sa vôbec nezaoberali otázkou, či okolnosti, ktoré žalobca uviedol na ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní, predstavujú „vážne okolnosti“ v zmysle § 278 písm. b) CSP. Záver súdu prvej inštancie potvrdený krajským súdom, že na nevyhovenie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu stačí, ak bolo ospravedlnenie žalobcu doručené súdu včas, je zjavne nesprávny. Žalobca ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní stručným tvrdením, že ročne podáva tisícky žalôb na súdy po celom území Slovenskej republiky a zúčastňovať sa na pojednávaniach súdov

by bolo nehospodárne, čo však nepreukázal. Súd prvej inštancie preto pochybil, keď nevyhovел jeho návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu a namiesto toho pokračoval v pojednávaní, a odvolací súd pochybenie nenapravil, čím porušili právo žalovaného na spravodlivý proces.

9. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že v priebehu dovolacieho konania došlo zákonom č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlasu a o zmene niektorých zákonov k zrušeniu Rozhlasu a televízie Slovenska ku dňu účinnosti tohto zákona (1. júla 2024) s tým, že Slovenská televízia a rozhlas sa ku dňu účinnosti tohto zákona stáva právnym nástupcom Rozhlasu a televízie Slovenska a preberá všetky jeho práva a povinnosti ku dňu účinnosti tohto zákona.

11. Podľa § 438 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak zákon neustanovuje inak.

12. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví (§ 62 CSP). Ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. (§ 64 CSP).

13. V zmysle vyššie uvedeného preto dovolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 64 CSP v spojení s jeho § 438 ods. 1 o pokračovaní v dovolacom konaní s právnou nástupkyňou zrušeného Rozhlasu a televízie Slovenska.

14. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), ktorá je fyzická osoba a má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1 a 2 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto je potrebné ho odmietnuť.

15. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

16. Podľa ustanovenia § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním

tvrdným vadám zmätočnosti.

18. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda postup prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúci strane realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

19. Žalovaný predovšetkým namietal nezákonnosť postupu súdu prvej inštancie v súvislosti s procesom vykonávania dokazovania spočívajúcu v tom, že konal nad rámec svojich zákonných oprávnení, keď si zabezpečil dôkazné prostriedky, ktoré strany nenavrhli (potvrdenie SSE) a následne nimi vykonal dokazovanie a na ich podklade ustálil skutkový stav v jeho neprospech, pričom tento nedostatok nebol odstránený ani odvolacím osudom.

20. Podľa § 185 ods. 1, 2 a 3 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

21. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie zabezpečil bez toho, aby to navrhli strany sporu potvrdenie od SSE z 30. decembra 2021, podľa ktorého eviduje zmluvu o dodávke elektriny od 8. februára 2017 na adrese odberného miesta J. X. X, XXX XX Č. uzatvorenú so žalovaným. V danej veci nešlo o žiaden z prípadov uvedených v § 185 ods. 2 a ods. 3 CSP, kedy môže súd vykonať dôkaz aj bez návrhu. Dôkazná povinnosť procesnej strany je jej základnou procesnou povinnosťou, ktorou sa riadi dokazovanie v sporovom súdnom konaní, a je predovšetkým vecou aktívneho prístupu procesných strán, aké dôkazné prostriedky navrhnu na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Vlastná dôkazná iniciatíva súdu je spôsobilá posunúť zisťovanie skutkového stavu do inej roviny, a to spravidla v prospech jednej zo strán, čo môže znamenať nielen porušenie zásady nestrannosti súdu, ale aj rovnosti procesných strán. V okolnostiach danej veci však dovolací súd uvedený postup súdu nepovažoval za spôsobilý porušiť právo žalovaného na spravodlivý proces, pretože podľa odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nešlo o jediný dôkaz, z ktorého mal súd preukázanú skutočnosť, že žalovaný mal uzavretú zmluvu o dodávke elektriny (tu porovnaj bod 6.2. rozsudku súdu prvej inštancie). Ani ďalšie námietky žalovaného k procesu dokazovania, a to, že nebol oboznámený s listinami označenými ako „Výňatok evidencie žalovaného“ a potvrdenie SSE neboli dôvodné, pretože podľa obsahu zápisnice z pojednávania 10. januára 2022 súd prvej inštancie na pojednávaní tieto dôkazy vykonal spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 204 CSP (oboznámením obsahu týchto listín).

22. Žalovaný ďalej dovolaním namietal, že odôvodnenia rozsudkov nižších súdov nie sú preskúmateľné, nakoľko z nich nie je zrejmé, kto by mal byť jeho dodávateľom elektriny.

23. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého

súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

24. V danej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, keď nižšie súdy dospeli k záveru, že žalovaný bol odberateľom elektrickej energie v domácnosti, v dôsledku čomu mu podľa § 3 písm. a) zákona o úhrade za služby verejnosti v znení platnom v rozhodnom období (ktorý stanovoval, že „Platiteľ úhrady je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome“), vznikla povinnosť platiť úhradu za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných ako celok (I. ÚS 259/2018), je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Z obsahu ich rozhodnutí je zrejmé, že v spore mali za preukázanú skutočnosť, že žalovaný bol evidovaný v evidencii odberateľom elektriny v domácnosti od SSE (bod 6.2. rozsudku súdu prvej inštancie), ku ktorému pripojil odvolací súd svoje zistenie po doplnení dokazovania podľa § 185 ods. 2 CSP o vzťahu žalovaného k nehnuteľnosti v katastrálnom území M., súpisné číslo XXX. S potrebnou presvedčivosťou tak nižšie súdy opísali všeobecné právne úvahy, z ktorých pri rozhodovaní vychádzali, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

25. Dovolací súd okrem toho považuje za potrebné k problematike odôvodňovania rozhodnutí uviesť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

26. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Sama polemika s rozhodnutím dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo taktiež nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP. Nesprávne právne posúdenie nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nepredstavuje procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v tomto ustanovení.

27. Za nesprávny procesný postup znemožňujúci žalovanému aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd nepovažoval ani to, že súd nevyhovel návrhu žalovaného na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil ospravedlnenie žalobcu, že sa nezúčastní na pojednávaní, ktoré bolo nariadené súdom na 10. januára 2022 ako včasné a odôvodnené hospodárnosťou konania v snahe nezvyšovať náklady konania.

28. Posudzovanie vážnosti okolností ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní je na úvahe súdu. Pri rozhodovaní kontumačným rozsudkom podľa ustanovenia § 278 CSP je potrebné vychádzať z kritérií, ktoré zohľadňujú predovšetkým individuálne procesné štádium sporu, stav a výsledky dokazovania a dovtedajšie správanie sporovej strany, resp. jej zástupcu, v neprospech ktorej má byť rozsudok pre zmeškanie vydaný. Medzi základné princípy Civilného sporového poriadku patrí princíp hospodárnosti

konania zakotvený v článku 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Súdne rozhodnutie by malo byť založené nielen na náležite zistenom skutkovom stave a vydané tak rýchlo, ako je to len možné, ale zároveň by malo byť výsledkom procesu, ktorý je možné charakterizovať ako hospodárny. Hospodárnosťou konania sa predovšetkým rozumejú čo najnižšie náklady vynaložené v konaní. Zmyslom zásady hospodárnosti konania, ktorá priamo súvisí so zásadou rýchlosti je, aby konanie netrvalo dlhšie, ako je nevyhnutne potrebné pre zabezpečenie ochrany ohrozených alebo porušených práv, a tým nevznikali stranám a štátu neodôvodnené výdavky. Náklady by mali byť tiež úmerné významu a hodnote sporu, čo súvisí predovšetkým so spormi o bagateľnú alebo nízku hodnotu, ktoré by mali byť čo najmenej nákladné.

29. S ohľadom na okolnosti predmetného sporu dovolací súd dospel k záveru, že žalobcom uvádzaný dôvod neprítomnosti, spočívajúci v jeho snahe nezvyšovať trovy konania, možno považovať za vážnu okolnosť zakladajúcu ospravedlniteľný dôvod neúčasti na pojednávaní. Procesný postup, ktorým žalobca výslovne z dôvodu hospodárnosti žiada o pojednávanie bez jeho prítomnosti, nie je možné považovať za pasivitu žalobcu a formalisticky tak rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie (2Obdo/27/2022 a 5Cdo/217/2021). Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd nezistil pochybenie v postupe súdu prvej inštancie, ktorý na návrh žalovaného nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu a akceptoval žiadosť žalujúcej strany o pojednávanie v jej neprítomnosti a jej ospravedlnenie odôvodnené hospodárnosťou konania, ktoré by viedlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Ani okolnosť, že súd (prvej inštancie) nerozhodol o sťažnosti žalovaného podanej proti opravnému uzneseniu z 22. septembra 2021 č. k. 9Csp/106/2021-22, ktorým bola opravená zrejma nesprávnosť vo výroku platobného rozkazu z 11. augusta 2021 č. k. 9Csp/105/2021-10 v situácii, keď platobný rozkaz bol podaním odporu zrušený, podľa dovolacieho súdu nie je možné považovať za postup znemožňujúci žalovanému uskutočňovať jeho procesné práva, a už vôbec nie v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného namietajúce vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.